

Daşkənddə Azərbaycan-Özbəkistan münasibətlərinin yeni kitabı yazıldı

İki ölkə arasında iqtisadi əməkdaşlıq müttəfiqlik müstəvisinə keçir

Azərbaycanla Özbəkistan arasındakı dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin tarixi qədimdir. İllərin dolanbacları və keşməkeşləri belə bu səmimi münasibətləri poza bilməyib. Doğrudur, bəzən müəyyən səbəblərdən dolayı bu münasibət dalğalı olub. Amma o, iki qardaş xalqın arasında heç bir sərhəd yara bilməyib.

İndi Azərbaycanla Özbəkistan dünyaya dostluq, qardaşlıq, əməkdaşlıq nümunəsi sərgiləyir. Hər iki dövlət arasında yaranmış yeni münasibətlərin kökündə dövlət başçılarınun dostluq və qarşılıqlı etimad şəraitində keçən görüşlərində qəbul edilən qərarlar, imzalanan sənədlər dayanır. Bu sənədlərin əsasında milli-mənəvi, mədəni əlaqələrin, iqtisadi münasibətlərin inkişafı sürətlənir, əmtəə dövriyyəsi artır, nəqliyyat və energetika sahəsində əməkdaşlıq möhkəmlənir. Azərbaycan-Özbəkistan arasındakı mövcud iqtisadi münasibətlər hər iki dövlətin strateji müttəfiqliyi müstəvisinə qaldırılaraq tərəflərə fayda gətirir.

Qeyd edək ki, hər iki dövlət başçısının əvvəlki illərdə imzaladığı sənədlər əsasında hazırlanmış proqramların, layihələrin səmərə verdiyi aydın hiss olunur. Bu, xüsusilə ticari anlaşmalarda qabarıq görünür. Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, 6 ay ərzində Özbəkistandan 10,7 milyon dollar dəyərində saflaşdırılmış misdən məftillər, borular və borucuqlar, 9,45 milyon dollar dəyərində trikotaj parçalar, 6,5 milyon dollar dəyərində avtomobillər üçün kuzovlar, 4 milyon dollar dəyərində quru nəqliyyat vasitələri üçün mühərriklər, 3,4 milyon dollar dəyərində televiziya rabitəsi üçün qəbuledici aparatlar, yenə də eyni dəyərdə kondisionerlər, 2,3 milyon dollar dəyərində toxuculuq materiallarından hazır xovlu/xovsuz örtüklər alınıb.

Azərbaycandan isə Özbəkistana 14 milyon dollar dəyərində məhsul ixrac edilib. Bu, 3,25 milyon dollarlıq alüminium ərintiləri, 2 milyon dollar dəyərində ağ şəkər, 1,2 milyon dollar dəyərində təzə alma, 1,1 milyon dollar dəyərində badam və meşə fındığı, 605,5 min dollar dəyərində lak və boyalar, 560 min dollarlıq minik avtomobili, 520 min dollar dəyərində po-

lietilen, 434 min dollar dəyərində xam neft və neft məhsulları, 297 min dollar dəyərində qurudulmuş noxud, 268 min dollarlıq nişasta və digər məhsullardır.

Son iki ildə Prezident İlham Əliyev Özbəkistana 5 səfər edib. Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev isə ölkəmizdə 4 dəfə qonaq qolub. İlham Əliyevin növbəti - beşinci səfəri özünün geniş spektri ilə fərqləndi. Prezidentlərin Daşkənd görüşündə çoxtərəfli münasibətlər ətrafı müzakirə edildi, o cümlədən iqtisadi sahələr üzrə ticarət, sənaye kooperasiyası, energetika, nəqliyyat və aqrar sektorlarda əlaqələri genişləndirmək üçün qarşılıqlı fəaliyyət proqramı müəyyənləşdirildi, əmtəə dövriyyəsinin artırılmasının zəruriliyi vurğulandı. Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev mətbuata bəyanatında bu barədə fikirlərini belə söylədi: "Bugünkü əmtəə dövriyyəsinin iki dəfə artırılması üçün bütün əsaslar mövcuddur. Obrazlı desək, biz sıfırdan başlamışıq və indi bu səviyyəyə çatmışıq. Göstəriciləri dəfələrlə artırmaq üçün bütün əsaslar var. Razılığa gəldik ki, növbəti il "Özbəkistan-Azərbaycan iqtisadi kooperasiyası ili" elan edək və bu-

nunla yanaşı, artıq dediyim kimi, 20 əsas istiqamət üzrə proqram qəbul olunsun. Danışqlar əsasında konkret kooperasiya layihələrinin üzərində dayandıq. Bu ərəfədə biznes-forum məhsuldar şəkildə keçirildi, onlarla müqavilə və saziş imzalandı. Bu gün bizim biznes nümayəndələri ilə ayrıca görüşümüz olacaq. Bu da ilk dəfədir. Birlikdə mühüm layihələrə start verəcəyik - bu, mehmanxanaların, tekstil klasterlərinin, tikəş fabriklərinin qurulması, inşaat materiallarının istehsalı və digərləridir. Bildiyiniz kimi, belə layihələrin həyata keçirilməsi üçün 500 milyon dollar kapitalı olan birgə investisiya şirkəti fəaliyyət göstərir. Üçüncü ölkələrdə perspektivli layihələrdə iştirakı nəzərdən keçirmək üzrə razılığa gəldik".

Azərbaycan-Özbəkistan əlaqələri özündə həm də regional aspektləri əks etdirir. Bu kontekstdə xüsusi olaraq nəqliyyat-tranzit marşrutları diqqət çəkir. İki ölkənin razılaşdırdığı layihələr paralel şəkildə həm Cənubi Qafqaz, həm də Mərkəzi Asiya regionu üçün geniş imkanlar açır. Məhz bu səbəbdən budəfəki Daşkənd görüşündə prezidentlərin müzakirə etdiyi məsələlərdən biri də nəqliyyat əlaqə-

lərinin möhkəmləndirilməsi, o cümlədən Trans-Xəzər dəhlizinin inkişafı üçün birgə səylərin artırılmasının davam etdirilməsi, regionlararası əlaqələrin potensialından maksimum istifadə olunması, eləcə də kooperasiya üzrə yol xəritəsinin qəbul etmək oldu.

Dövlət başçılarınun müzakirə etdiyi məsələlər arasında bir layihəni Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mətbuata bəyanatında xüsusi vurğuladı. Bu, işğaldan azad edilmiş Xankəndi şəhərində yeni yüngül sənaye müəssisəsinin yaradılmasıdır. "Bu, xalqımızın qardaşlığının və dostluğunun daha bir rəmzidir" - deyən İlham Əliyev daha sonra bildirdi: "Biz həmişə - istər işğal, istərsə də İkinci Qarabağ müharibəsi illərində və sonra da özbək xalqının qardaş dəstəyini hiss etmişik. Mən bu gün bu barədə danışmışam, Özbəkistan ilk ölkədir ki, Prezidentin təşəbbüsü ilə bizə mənəvi dəstək olmaqla yanaşı, həm də azad olunmuş ərazilərin bərpaasında kömək edib. Bir il əvvəl, avqustun 23-də biz Füzulidə Mirzə Uluqbəy adına 960 şagird üçün nəzərdə tutulan və münasibətlərimizin rəmzi olan, özbək qardaşlarımızın gözəl münasibətlərinin simvoluna çevrilən, həmçinin Şavkat Miromonoviçin Özbəkistanda həyata keçirdiyi standartlara uyğun məktəbin açılışında olduq. O, artıq Özbəkistanda çoxlu sayda belə məktəblər tikib və eynisini bizdə də inşa etdi. Artıq mənə məlumat veriblər ki, orada 500 şagird təhsil alır, amma tezliklə bu məktəbdə nəzərdə tutulduğu qədər şagird olacaq. Çünki keçmiş məcburi köçkünlərin qayıdışı prosesi uğurla davam edir".

Prezidentlərin hər iki ölkənin işgüzar dairələri ilə görüşlərinin sonunda Azərbaycanda və Özbəkistanda birgə layihələrin icrasına başlanmasını bildiren rəmzi düyməni basmaları çox mətləblərə işarədir. Bunun nə olduğunu Prezident İlham Əliyev belə ifadə etdi: "Biz bu gün Daşkənddə həqiqətən də münasibətlərimizin yeni fəslini deyil, kitabını yazırıq. Zənnimcə, əminəm ki, üzərində dolaşan və bununla bağlı bizə xeyir-dua verən əcdadlarımızın ruqları şad olacaq".

*Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"*